

ZPRÁVODAJ

—LIBERDA— LIBERTY—LIBERTAS!

— 100 let osobnosti | 35 let fakulty

Právnická
fakulta

Zpravodaj Právnické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci
No. 03/2026 | 2. dubna 2026

Obsah

Děkujeme, pane děkane Liberdo	3
Miroslav Liberda v datech a funkcích	4
Možná pomalu, ale určitě poctivě jsme budovali právnickou fakultu	6
V osobě pana děkana bylo hluboké lidství	7
Úsměv docenta Liberdy měl hodně podob	8
Děkan, na kterého se nezapomíná	9
Pan děkan Liberda by měl dnes určitě radost, fakulta si vede skvěle	10
Miroslav Liberda ve fotografiích	11
Cena Miroslava Liberdy laureáti	15

LIBERDA¹⁰⁰
³⁵ LIBERTY
LIBERTAS!

Děkujeme, pane děkane Liberdo

Lidskost. Vlastnost, kterou na prvním místě zmíní všichni – kolegové, studenti, přátelé, kdo měli tu možnost potkat se s Miroslavem Liberdou. Právníkem, kterému Univerzita Palackého vděčí za obnovu právnické fakulty. Od narození prvního polistopadového děkana uplynulo letos 2. dubna sto let.

Toto zvláštní číslo fakultního zpravodaje chceme věnovat památce docenta Liberdy. Nikoli proto, že byl prvním děkanem obnovené olomoucké právnické fakulty, ale proto, že patřil mezi osobnosti, na které zapomenout nelze. „Měli jsme takové štěstí, že jsme ho pro roli prvního děkana fakulty, vznikající prakticky na zelené louce, našli, vlastně objevili. Budu navždy vděčný kolegům Olomoučanům, kteří nás seznámili. Když se tak stalo, cítil jsem, že mám to štěstí jednat s partnerem, který myšlenkou nové právnické fakulty dá vše, co má. A přesně to se také stalo. Bylo obdivuhodné, s jakým nasazením se Miroslav Liberda oddal každodenní dřině. Spectabilis, vážený pane děkane, vděčně budeme vzpomínat nejen my, kteří jsme měli to štěstí být také u toho, ale všichni ti mladí absolventi, kteří budou promovat jako právníci i v letech a desetiletích příštích,“ napsal Josef Jařab, první polistopadový rektor UP v lednu 1998, krátce po smrti Miroslava Liberdy do nekrologu.

Skutečnou představu o člověku nedělá životopis, byť plný pracovních úspěchů a zásluh, ale vzpomínky těch, kteří s ním žili. Celkem pět osobností zavzpomínalo na Miroslavu Liberdu. V případě Josefa Jařaba otiskujeme vzpomínku, kterou pro fakultu sepsal v roce 2018.

Miroslav Liberda se podílel na obnově právnické fakulty hned od roku 1991. Děkanem byl dvě funkční období, první inaugurační slib složil v zaplněné aule v září 1992. Děkanský řetěz převzal od rektora Josefa Jařaba. Druhé funkční období nedokončil, zemřel ve funkci v lednu 1998.

Foto: Archiv PF UP

Miroslav Liberda v datech a funkcích

2. dubna 1926

Narodil se ve slovenských Čečejevcích, rodiče byli Češi (pocházeli ze Slezska).

Zahájil studium práv na Právnické fakultě Masarykovy Univerzity v Brně.

1946

1951

Ukončil rigorózní zkouškou na Právnické fakultě Univerzity Karlovy v Praze.

V polovině šedesátých let absolvoval postgraduální studium teorie řízení na VUT — Ústav teorie a metod řízení v Brně.

V padesátých letech byl činný v oblasti práva a organizace řízení a ekonomiky v řadě institucí.

50. léta

1965–1970

Působil jako právník na generálním ředitelství VHJ Sigma Olomouc. Vzhledem ke svým zásadovým postojům byl na počátku sedmdesátých let nucen toto místo opustit.

Pracoval jako právník u České státní pojišťovny v Uničově.

1971–1988

1990

Zahájil soukromou advokátní praxi.

Stanul v čele přípravného realizačního týmu pro obnovení právnické fakulty na Univerzitě Palackého v Olomouci.

1991

7. září 1992

Byl zvolen do funkce jejího prvního děkana.

Byl zvolen do této funkce i na druhé funkční období.

květen 1995

Uděлил rektor UP docentu Liberdovi při příležitosti jeho 70. narozenin „Zlatou medaili Univerzity Palackého“.

1996

březen 1996

Za jeho působení získala Právnická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci prestižní Cenu Hannah Arendt udělovanou Körberovou nadací jako výraz ocenění přínosu pro rozvoj demokratické a občanské společnosti v zemích střední a východní Evropy.

Zemřel ve funkci po krátké a těžké nemoci.

7. ledna 1998

— LIBERDA — LIBERTY — LIBERTAS!
— 100 let osobnosti | 35 let fakulty

Možná pomalu, ale určitě poctivě jsme budovali právnickou fakultu

prof. PhDr. Josef Jařab, CSc. († 2023) – napsáno v roce 2018
emeritní rektor Univerzity Palackého

Pokaždé, když v tramvaji míjím Envelopu, vybaví se mi nepotlačitelná vzpomínka na člověka, kterého mám už navždy spojeného s počátky a prvními úspěchy naší právnické fakulty. Vybaví se mi skoro vždy usměvavá tvář doktora práv a později habilitovaného docenta Miroslava Liberdy. Měli jsme takové štěstí, že jsme ho pro roli prvního děkana fakulty, vznikající prakticky na zelené louce, našli, vlastně objevili. Budu navždy vděčný kolegům Olomoučanům, kteří nás seznámili. Když se tak stalo, cítil jsem, že mám to štěstí jednat s partnerem, který myšlenky nové právnické fakulty dá vše, co má. A přesně to se také stalo. A nebylo toho málo.

Pan děkan měl samozřejmě svou realistickou představu, jak by studium práv na olomoucké univerzitě mělo vypadat (nakonec byl vystudovaný právník), ale vyrovnával se ochotně a s grácií také s nápady rektora, který měl revoluční, ale také laickou a možná i naivní představu o tom, jak studia zorganizovat, aby připravovala právníky pro svobodnou zemi a pro demokracii a právo uctívající společnost.

Nabídky pomoci nám v našem nesnadném, ale i vzrušujícím úkolu přicházely ze všech stran, a zejména ze zahraničí. To bylo povzbuzující, ovšem také nám to připomenulo skličující skutečnost, že pro to, abychom tu pomocnou ruku z venku přijali, nám chybí cizí jazyky. Pamatuji si, že jsme se na odstranění tohoto manka vrhli střemhlav, a to velmi intenzivní výukou angličtiny a dalších jazyků. I v tom

šel příkladem pan děkan, který brzy bez tlumočnicka jezdil projednávat spolupráci nejen do Rakouska (hlavně do Grazu), ale i do Spojených států amerických (Hofstra University, Georgetown University). Takovým hodnotícím testem našeho snažení byla návštěva amerického velvyslance Adriana Basory, který se vyjádřil pochvalně o našich pokrocích ve zvládnutí angličtiny, když naši studenti spontánním smíchem reagovali na jeho humorné poznámky. Prostě rozuměli!

Od těch počátků už zažila olomoucká právnická fakulta nejedno významnější ocenění. Pokaždé, když se tak stane, představuji si, že vděčně tisknu ruku též kolegovi a příteli Miroslavu Liberdovi, jehož samotné jméno vzbuzovalo zejména v cizině sympatie a otevíralo cestičky k přátelským a užitečným rozhovorům a jednáním.

Když si ho i dvě desetiletí po jeho smrti připomínáme, máme proč.

V osobě pana děkana bylo hluboké lidství

JUDr. Leoš Vyhnánek

v 90. letech proděkan pro vědeckovýzkumnou činnost a zahraniční styky PF UP, nyní olomoucký advokát

Jsou lidé, s kterými strávit čas je čest. A pak jsou lidé, s kterými být je ještě něco nad to. Z nedostatku své slovní zásoby si dovolím nazvat to milostí. Byla mi dána milost potkat se v životě s prvním děkanem novodobých práv v Olomouci a zažít tak chvíle s opravdovým člověkem v nejlepším slova smyslu. Jako mladý akademický funkcionář jsem to (dnes musím říct ke své škodě a hanbě) ne vždy tak cítil. Vzpomínám si, jak jsem býval nespokojen s dlouhými poradami vedení, kde se podle mne opakovala témata a řešení se přijímala po dlouhých debatách, často tam, kde mně se možnosti rozhodnutí jevíly tak jednoduché. Až po letech jsem se přiblížil pochopení toho, že přijímat rozhodnutí o lidech a odpovědnost za tato rozhodnutí si vždy zaslouží poctivé a dlouhé uvážení, projednání s jinými, pozorné vyslechnutí jejich názorů a hlavně často nejednoduchý vnitřní proces volby. Pan docent Liberda byl mužem, jenž bytostně rozuměl rozporuplnému údělu lidského bytí a nechtěl nikdy ublížit. Mám za to, že jediné, čemu opravdu nerozuměl, bylo zlo, malichernost a závist. Je tohle pro právnickou profesi hendikep nebo požehnání? Ať už je vaše odpověď jakákoli, v osobě pana děkana bylo hluboké lidství a okouzlení lidstvím esencí celého jeho přístupu k světu.

Jednou jsme s panem děkanem jeli autem sami na služební cestu kamsi na sever. Byl podzimní večer, měli jsme za sebou desítky kilometrů v horách (pan děkan sám řídil!), padala tma a mlha. Za okny automobilu se sem tam míhala světlá osamělých

domků, mnohdy jen roubenek, které se chvílemi shlukovaly jak ovečky do malého houfu. Dlouho jsme mlčeli, v kabině panoval mír a klid. Pak pan děkan prohodil: „Všude žijí lidé, že? Je to, myslím, název jedné knížky, ale je přesný... Pořád mě udivuje, kde všude žijí lidé..., a jaké asi mají osudy...“, hluboce vydechl, pak se pousmál, jen letmo na mne pohlédl, snad, zda tomu aspoň trochu rozumím, a zase se odmlčel... V kabině mír a klid...

Možná ta chvílka neznamenal nic, ale mně se nesmazatelně vryla do paměti. Nebyla to chvíle velkých akcí, rozhodnutí, organizačních aktivit, aplikací právní nauky, ba ani filosofie. Ano, to všechno pan děkan zvládal též. Ale nad to byl otevřen tomu být až dětsky čistě udiven prostým faktem bytí a touhou podělit se o ten údiv. Zachovat si takovéto schopnosti po celý život považuji za úctyhodné. Myslím, že pro Právnickou fakultu UP je setrvalou ctí, že měla takového Otce Zakladatele. Pro mne osobně to byla milost a jsem rád, že jsem o ní mohl promluvit. Děkuji, pane děkane.

Úsměv docenta Liberdy měl hodně podob

JUDr. Helena Krejčí

v 90. letech proděkanka pro vědeckovýzkumnou činnost a zahraniční styky PF UP

Na počátku byli tři: profesor Haderka, docent Liberda a doktor Žondra, čtvrtým mušketýrem byl profesor Jařab, tehdejší rektor univerzity. Pamatuji si na jejich živé debaty o potřebě uvést v život literu zákona č. 34/1946 Sb. o obnovení univerzity v Olomouci, který ve svém jediném paragrafu stanovil, že bude mít čtyři fakulty, a to bohosloveckou, právnickou, lékařskou a filozofickou (k vypuštění právnické fakulty kupodivu došlo nynějším zákonem o vysokých školách až od 1. 7. 1990). Debaty to byly vzrušené, ovšem fakulta nevznikne spřádáním plánů, ale jejich realizací. Tohoto nelehkého úkolu se nakonec ujal za vydatné podpory profesora Jařaba docent Liberda. Byl to od něj čin vskutku hrdinský jednak proto, že v době překotných změn učit právo „jinak a lépe“, kdy ještě nebylo zřejmé „jak jinak“ a „s kým“, bylo nesmírně obtížné zadání, ale také proto, že jeho dosavadní profesní život nebyl spojen s vysokou školou. To ovšem mohla být na druhé straně také výhoda.

Má vzpomínka na děkana Liberdu však nemá být oslavná, jak vyplývá ze zadání pro můj příspěvek, ale jako na člověka „z masa a kostí“. Takže – když se řekne „člověk Liberda“ především se mi vybaví jeho úsměv, který měl hodně podob. Když třeba líčil svou svatbu (v roce 1949?), na kterou padlo za oběť všechno, co běhalo po dvoře usedlosti, z níž pocházela jeho manželka, byl to úsměv šelmovský. Když pro nás tři ženy (mě, svou sekretářku Janu a vedoucí studijního Nađu) připravil překvapení, naložil nás do auta a vyvezl na výlet na Pohořany, kde

jako správný skaut rozdělal oheň a rozdal připravené buřty, byl to úsměv pobavený. Bylo to kousek od jeho chaty a u táboráku nám tehdy líčil, jak si s jeho paní přáli chatu jediné tady a jak toho po několikaletém úsilí dosáhli. Tehdy jsem si uvědomila, že umí být i umíněný. Vyčítavý úsměv, aby zmírnil svou výtku, si u něj pamatuji z výletu na Úsov. Tehdy jsme tam jeli s Philem Schragem a Lisou Lermann také našim autem a můj muž podle pana děkana „jel moc rychle“, což mu napřímo řekl, a jako právník s velkou zkušeností z oblasti pojistného práva měl pro to asi své důvody. Pro vysvětlení – Phil učil na Georgetownu ve Washingtonu a se svou ženou a dvěma malými dětmi přijeli na univerzitu pomoci naší „fledgling democracy“, jak tehdy bylo zvykem. Omluvný úsměv pan děkan „nasadil“, když jsme probírali organizaci výuky na fakultě s profesorem Murphym (také z Georgetownu). Začínali jsme v devět a před zahájením debaty, bloky a tužky připravené, pan děkan rozdál tři panáčky slivovice, coby místní speciality. Pan profesor vyjádřil překvapení, že již „před desátou“, ovšem o půl dvanácté, když jsme končili, přijal „do druhé nohy“ s velkým potěšením.

Vzpomínám na člověka Miroslava Liberdu ráda a s vděčností pro to, jaký byl.

Děkan, na kterého se nezapomíná

JUDr. Kamila Bubelová, Ph.D.

absolventka PF UP (1997), nyní vedoucí katedry teorie práva a právních dějin PF UP

Nejlépe se vzpomíná na to dobré. Špatné vzpomínky si neopouštím. Už od roku 2025 jsem přemýšlela nad tím, jak letos důstojně oslavit 100. výročí narození člověka, který ve mně zanechal jen vzpomínky dobré a úsměvné. Pan děkan Liberda. Pan docent Liberda, obnovitel olomoucké právnické fakulty. Právník, organizátor a pedagog, který měl studenty jako vlastní děti. Pokud si přečtete životopis Miroslava Liberdy, zjistíte data narození a úmrtí, jeho vzdělání a odborné zaměření, ale skutečnou představu o člověku dají jen vzpomínky těch, kteří s ním žili.

Miroslav Liberda byl – viděno tehdejšíma i dnešními očima – právník dost neobyčejný. Byl totiž empatický a citlivý k trápením druhých. Říká se, že právník takový být nemůže, protože by ho starosti druhých pohltily a rozdrtily. Nevím, jak to dělal, ale jeho nepohltily; dokázal s nimi bojovat. Nejvíce snad jeho osobnost vystihuje má poslední vzpomínka na něj. Bylo to těsně před Vánoci, když jsem ho navštívila v nemocnici. Měla jsem informace o tom, že nemoc pana děkana je fatální a že zbývá jen pár dnů jeho pozemské pouti. Nicméně – v jeho přítomnosti to tak nevypadalo. Stále obklopen lidmi, a i když tělo bylo slabé, duch pracoval pro ostatní i nyní s úsměvem. Těžko se tomu dnes věří, že i v takové chvíli

okolní lidé čerpali jeho z bohatých vědomostí a zkušeností. Tu radil zdravotní sestře, jak prodat dům, tam radil lékaři, jaké zvolit pojištění, a ani paní uklízečce radu ohledně sňatku v zahraničí neodmítl. Sama nevím, jestli ještě někdy v životě takového člověka potkám. Tak nedostižný pan děkan byl.

Pan děkan Liberda by měl dnes určitě radost, fakulta si vede skvěle

JUDr. Zdenka Papoušková, Ph.D.

absolventka PF UP (1998), emeritní děkanka PF UP, katedra správního práva a finančního práva

Jedna advokátní kancelář hledala posily. Do konkurzu se přihlásila řada kandidátů. Výběr byl těžký, ale nakonec zbyli dva nejlepší. Hlavní právník si dlouho lámal hlavu, komu dát přednost. Nakonec je pozval na osobní schůzku. Dlouho si povídali – o všem – stále se nemohl rozhodnout. Nakonec povídá: „Je mi to opravdu líto, přijmout můžu jen jednoho z vás. Vezměte si tužku a napište mi, proč byste to měli být zrovna vy. Podával jim papír a jeden z kandidátů říká: „Půjčíte mi tužku, prosím?“ ... a bylo vybráno. Koho myslíte, že vybral?...

„Studenti, pamatujte si, že správný právník má u sebe vždy tužku!“ Tohle a podobná praktická moudra jsme poslouchali zejména v akademickém roce 1995/1996, když jsem studovala na fakultě 3. ročník... Leden 1998 (můj pátý ročník) a na fakultě visí černý prapor. Zemřel pan děkan. A do pr...., pomyslí si. Co s námi bude?!

Od října 1998 (s malými přestávkami) působím na fakultě. Čtyři roky jsem seděla jako děkanka v „jeho“ kanceláři. Nelíbí se mi fialová barva, ale když mi řekli, že talár je ještě po prvním děkanovi Liberdovi, nosila jsem ho ráda. Jsem vděčná, že jsem pana děkana zažila, že jsem s ním mluvila, že mě ovlivnil.

Fakulta prošla mnoha obdobími – od velmi špatných až po dobré... Dovolím si tvrdit, že duch pana děkana prochází fakultou celé ty roky. A dnes má určitě radost. Fakulta si vede skvěle. Díky němu a díky všem, kteří fakultu tvoří.

Miroslav Liberda ve fotografiích

Přestože začátek 90. let byl na obnovené právnické fakultě bohatý na důležité a zajímavé události, příliš mnoho fotografií nevzniklo, anebo se nedochovalo. Několik vzácných momentek s docentem Liberdou má fakulta přece jen ve svém archivu.

Zahajujeme

U příležitosti zahájení činnosti obnovené právnické fakulty se konalo v září 1991 slavnostní shromáždění v aule.

Foto: *Archiv PF UP*

Inaugurace

Miroslav Liberda složil inaugurační slib v aule právnické fakulty poprvé v září 1992.

Foto: *Archiv PF UP*

V pracovně

Miroslav Liberda nástup moderních technologií sice hodnotil pozitivně, ale prý byl raději, pokud se jim mohl v praxi vyhnout.

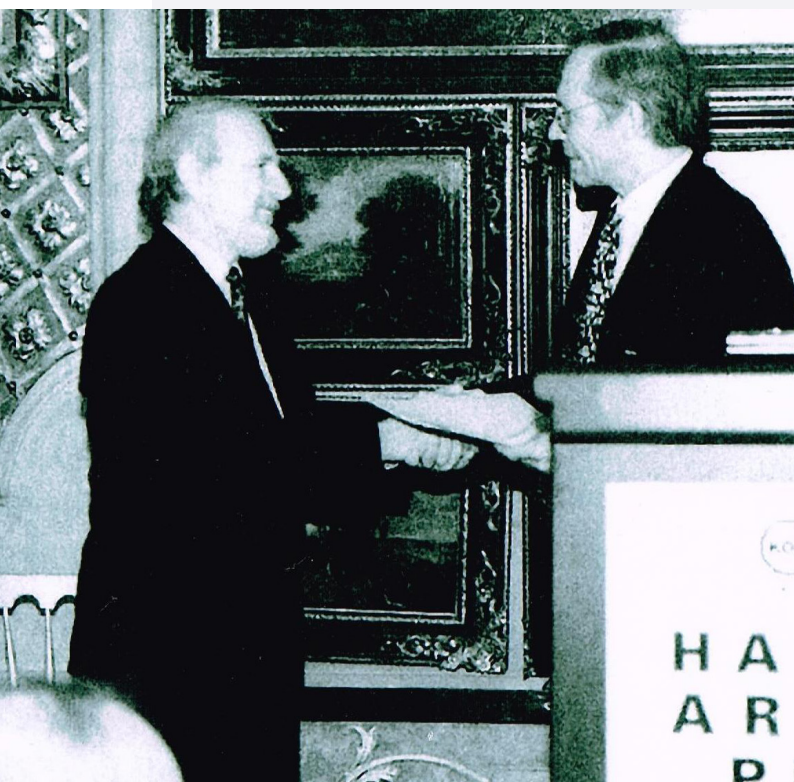
Foto: Archiv PF UP

Inaugurace

Miroslav Liberda složil inaugurační slib v aule právnické fakulty poprvé v září 1992.

Foto: Archiv PF UP

Hannah Arendt

Právnická fakulta získala prestižní cenu Hannah Arendt, udělovanou Körberovou nadací, jako výraz zhodnocení přínosu pro rozvoj demokratické a občanské společnosti v zemích střední a východní Evropy. Velkou zásluhu na tomto úspěchu měl docent Liberda. Na snímku přebírá cenu rektor Josef Jařab ve Vídni v květnu 1996.

Foto: Institut für die Wissenschaften vom Menschen, Archiv UP

První absolventi

Na první obhajoby diplomových prací i státní zkoušky dohlížel na jaře 1996 i děkan Miroslav Liberda.

Foto: *Archiv PF UP*

Soudní síň

Kruhový sál – rotunda, někdejší Kabinet dějin KSČ, byla z iniciativy děkana Miroslava Liberdy přestavěna na soudní síň pro simulované soudní procesy, první svého druhu v České republice. Slavnostního otevření se uskutečnilo na podzim 1996.

Foto: *Archiv PF UP*

Poslední rozloučení

Děkan Miroslav Liberda své druhé funkční období bohužel nedotáhl do konce. Zabránila mu v tom krátká a těžká nemoc, které podlehl 7. ledna 1998. Akademická obec Univerzity Palackého měla možnost rozloučit se s děkanem Liberdou přímo na právnické fakultě.

Foto: *Tomáš Jemelka*

Poccta Justitii

Reliéf Justitie, bohyně spravedlnosti symbolu práva, zdobil rotundu právnické fakulty od ledna 1999. Toto dílo věnoval akademické obci ještě za svého života děkan Miroslav Liberda. Slavnostního odhalení se účastnila i jeho žena Vlasta Liberdová. Autorem reliéfu je sochař Zdeněk Příklad. S reliéfem se počítá i v rekonstruované budově A.

Foto: Tomáš Jemelka

Pamětní deska

V roce 2021 byla u příležitosti 30. výročí obnovení PF UP odhalena pamětní deska docenta Liberdy. Na její vytvoření se složili absolventi společně s fakultou. Deska zdobila rotundu. S jejím umístěním se počítá i po rekonstrukci budovy A.

Foto: Filip Jančo

Cena Miroslava Liberdy laureáti

Právnická fakulta uděluje ocenění za výjimečné počiny zaměstnanců, kteří přispívají k šíření dobrého jména fakulty. Právě tato cena nese jméno prvního děkana obnovené fakulty docenta Miroslava Liberdy.

Cenu Miroslava Liberdy mohou získat každoročně až tři zaměstnanci fakulty. Spojena je i s finanční odměnou.

2017

JUDr. **Ondrej Hamulák**, Ph.D.
z katedry mezinárodního a evropského práva

2017

JUDr. **Martin Faix**, Ph.D., MJI.
*z katedry mezinárodního a evropského práva, který byl oceněn společně s vojenským analytikem pplk. Mgr. **Otakarem Foltýnem***

2019

JUDr. **Lucia Madleňáková**, Ph.D.
z katedry klinického právního vzdělávání a rozvoje profesních dovedností

2021

doc. et doc. JUDr. **Naděžda Šišková**, Ph.D.
z katedry mezinárodního a evropského práva

2021

doc. PhDr. **Lenka Holá**, Ph.D.
z katedry politologie a společenských věd

2023

prof. PhDr. **Josef Jařab**, CSc., dr. h. c. (in memoriam)
první listopadový rektor UP

Právnická fakulta

Univerzita Palackého
v Olomouci

— LIBERDA — LIBERTY — LIBERTAS! —

— 100 let osobnosti | 35 let fakulty —

zPRÁVODaj Právnické fakulty Univerzity Palackého
Vydání 02/2026 | Vychází jako měsíčník.

Za obsah odpovídají:

děkan prof. JUDr. Václav Stehlík, LL.M., Ph.D.
proděkan JUDr. Pavel Petr, Ph.D., LL.M.

Editor:

Mgr. Eva Hrudníková

Grafická sazba:

Bc. Barbora Kylsánová

Kontakt:

✉ komunikace.pf@upol.cz
☎ 585 637 507

